

SLOVENSKÁ AKADÉMIA VIED
Ústredná knižnica SAV

Správa
o činnosti Ústrednej knižnice SAV
za rok 2006

Bratislava január 2007

OBSAH

Základné údaje o organizácii	3
Kontaktné údaje	3
Počet a štruktúra zamestnancov	4
Iné dôležité informácie k základným údajom o organizácii a zmeny za posledné obdobie	4
Odborná činnosť	6
Knižničné fondy	6
Budovanie fondov	6
Spracovanie fondov	10
Ochrana a uchovávanie fondov	10
Služby	11
Čitatelia a návštevníci	11
Výpožičné služby	12
Služby z elektronických informačných zdrojov, rešerše	13
Konzultačné služby	15
Metodická činnosť	16
Automatizácia knižničných agend	16
Publikačná, prednášková a edičná činnosť	17
Medzinárodná spolupráca	18
Spolupráca s inštitúciami	19
Aktivity pre štátne orgány	19
Popularizačné aktivity	19
Hospodárenie organizácie	19
Iné významné činnosti	21
Problémy a podnety pre činnosť SAV	22

Prílohy:

1. Menný zoznam zamestnancov k 31. 12. 2006
2. Zoznam publikačnej činnosti zamestnancov

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ORGANIZÁCIÍ

Kontaktné údaje

Názov pracoviska: Ústredná knižnica SAV

Riaditeľka: Mgr. Andrea Doktorová

Tel.: 00421 02 5292 1733

Fax: 00421 02 5292 1733

e-mail: andrea.doktorova@savba.sk

Zástupkyňa riaditeľky: PhDr. Ľudmila Čelková

Tel.: 00421 02 5479 3831

e-mail: ludmila.celkova@savba.sk

Adresa sídla: Klemensova 19, 814 67 Bratislava

Tel.: 00421 02 5292 1733 – sekretariát, spojovateľka

00421 02 5292 7384 – požičovňa

Názvy a adresy detašovaných pracovísk:

1. Kabinet rukopisov a starých tlačí

Konventná 15, **Tel.:** 00421 02 5441 6202

e-mail: ivona.kollarova@savba.sk

2. Oddelenie periodík

Dúbravská cesta 9, **Tel.:** 00421 02 5479 3831,

e-mail: maria.valovska@savba.sk

Vedúca: Mgr. Mária Vaľovská

3. Oddelenie doplňovania a spracovania fondov

Dúbravská cesta 9, **Tel.:** 00 421 02 5479 3831,

e-mail: anna.balazova@savba.sk

Vedúca: PhDr. Anna Balážová

4. Knižničné sklady:

Dúbravská cesta 9

Šancova 56

Bradáčova 7

Typ organizácie: štátna rozpočtová organizácia

Počet a štruktúra zamestnancov

ŠTRUKTÚRA ZAMESTNANCOV	K	K do 35 rokov		K ved. prac.		F	P	R
		M	Ž	M	Ž			
Celkový počet zamestnancov	33	1	4			33	31,2	
Vedeckí pracovníci								
Odborní pracovníci VŠ	16		1			16	14,7	
Odborní pracovníci ÚSV	14	1	3			14	14	
Ostatní pracovníci	3		1			3	2,5	
Doktorandi v dennej forme doktorandského štúdia								

Vysvetlivky:

K - kmeňový stav zamestnancov v pracovnom pomere k 31.12.2006

F - fyzický stav zamestnancov k 31.12.2006

P - celoročný priemerný prepočítaný počet zamestnancov

M. Ž – muži, ženy

Priemerný vek kmeňových pracovníkov: 48 rokov

Iné dôležité informácie k základným údajom o organizácii a zmeny za posledné obdobie

Ústredná knižnica SAV (ďalej len „ÚK SAV“) je v zmysle zákona č. 133/2002 špecializovanou organizáciou Slovenskej akadémie vied. Základné funkcie a verejnoprospešné činnosti organizácie definuje Rozhodnutie Predsedníctva SAV o vydaní zriaďovacej listiny ÚK SAV č. 660/0214/2002 z 8. 10. 2002. ÚK SAV je hlavnou knižnicou SAV a ústrednou knižnicou knižnično-informačnej siete SAV. Ako vedecká knižnica prostredníctvom knižnično-informačných služieb z vlastných univerzálnych knižničných fondov a sprístupňovaním vonkajších informačných zdrojov zabezpečuje slobodný prístup k informáciám. Popri informačnom zabezpečovaní základného výskumu v SAV vykonáva osobitné celoakademické úlohy, predovšetkým pri akvizícií elektronických informačných zdrojov a pri zabezpečovaní podmienok na spracovanie evidencie publikačnej činnosti, ktorej databázu vystavuje na webe.

Poslanie a úlohy knižnice bližšie špecifikuje organizačný poriadok z júna 2002. Základná organizačná schéma a rámcová náplň práce jednotlivých útvarov v roku 2006 nebola zmenená.

Útvar riaditeľa:

- Kabinet rukopisov a starých tlačí
- Prevádzka (sekretariát, vodič, upratovanie, údržba)
- Metodika

Oddelenie automatizácie:

- Integrovaný knižnično-informačný systém
- Administrácia modulu EPCA ARL v SAV
- Kontrola dát
- Správca domovskej www stránky + kontrola SW a HW

Oddelenie doplňovania a spracovania dokumentov:

- Akvizícia knižných dokumentov
- Medzinárodná výmena publikácií
- Spracovanie dokumentov (katalogizácia, rekatalogizácia, klasifikácia, tvorba SK)

Oddelenie periodík a elektronických informačných zdrojov:

- Akvizícia periodík
- Spracovanie periodík
- Sprístupňovanie periodík
- Elektronické informačné zdroje

Oddelenie správy a sprístupňovania fondov:

- Správa a ochrana fondov, knižničné sklady
- Požičovňa a študovňa
- Medziknižničné služby

Hlavné úlohy knižnice v roku 2006 súviseli s ukončením investičnej akcie „**Rekonštrukcia používateľských priestorov Ústrednej knižnice SAV na Klemensovej 19 v Bratislave**“. Stavebná činnosť bola ukončená v januári 2006, v marci 2006 uskutočnil stavebný úrad kolaudáciu a slávnostné otvorenie zrekonštruovaných používateľských priestorov bolo 16. marca 2006. Do 20. marca teda ÚK SAV neposkytovala knižničné služby, čo ovplyvnilo kvantitatívne štatistické ukazovatele odbornej činnosti. Zamestnanci sa venovali opätovnému sťahovaniu oddelenia správy a sprístupňovania fondov z náhradných priestorov na Dúbravskej ceste 9, v suteréne na Klemensovej bol usporiadaný nový knižničný sklad pre najnovšie prírastky ÚK SAV. **Zvýšil sa počet výpožičných hodín** pre verejnosť, ktorý je na Klemensovej zabezpečovaný dvojjazmennou prevádzkou v čase od 8.00 do 19.00 h denne, t. j. 55 hodín týždenne.

Ťažiskovou odbornou úlohou bola **implementácia nového knižničného systému** VIRTUA v rámci projektu KIS3G (Knižnično-informačný systém tretej generácie), ktorá si vyžiadala dôslednú analýzu a prípravu dát, ich konverzie, nastavenie parametrov systému pre potreby knižnice vrátane zabezpečenia výpožičného procesu registrovanému používateľovi zo vzdialeného miesta. Nakoľko ide o spoločný systém viacerých knižníc, všetci odborní pracovníci (operátori) museli prejsť školeniami a absolvovať skúšky, na základe ktorých im Slovenská národná knižnica vydala osvedčenia.

V roku 2006 knižnica registrovala 9 264 čitateľov s platným čitateľským preukazom, z ktorých **3 065 bolo aktívnych používateľov**. Knižnica evidovala **30 295 návštevníkov**, ktorí realizovali cca **40 tisíc výpožičiek** primárnych dokumentov. V akvizícii klasických dokumentov knižnica získala 6.835 knižničných jednotiek a 801 dochádzajúcich titulov periodík. Na **nákup informačných zdrojov** knižnica celkom vynaložila **8.660 tis. Sk**.

Z účelových finančných prostriedkov pridelených na základe odporúčania Komisie pre informačné a komunikačné technológie SAV sa obstarali nové PC do

internetovej študovne a softvér na zabezpečenie vzdialeného prístupu (z domu, z iného pracoviska, než je SAV) používateľov k licencovaným databázam SAV. V súvislosti s projektom e-SAV knižnica zabezpečila webové rozhranie na zber údajov o publikačnej činnosti SAV prostredníctvom formulárov, ktoré budú dostupné vedeckým pracovníkom cez intranet.

ODBORNÁ ČINNOSŤ

1. Knižničné fondy

2. 1.A Budovanie fondov

Stav knižničného fondu k 31. 12. 2006

fond	Stav r. 2005	prírastok	úbytok	Stav r. 2006
knihy	423 533	4 868 (index 0,79)		428 401
elektronické médiá	510	82		592
viazané ročníky periodík	100 743	1 885 (index 1,27)		102 628
spolu	524 786	6 753		531 539

ÚK SAV získava informačné zdroje kúpou, darom, prevodom, medzinárodnou výmenou publikácií a povinným výtlačkom. Získané dokumenty sú zaraďované do fondu ÚK SAV, ale sčasti aj do fondov ústavných knižníc. V roku 2006 získala ÚK SAV do svojho fondu a do fondu ústavných knižníc spolu:

- 5 048 kn. j. kníh (z toho 180 kn. j. pre ústavy SAV),
- 1 017 dochádzajúcich titulov periodík (z toho 216 titulov pre ústavy),
- 82 kn. j. - elektronické médiá (CD ROM).

Prírastok ÚK SAV

Typ získania literatúry	kúpa (index 0,75)	výmena	povinný výtlačo	prevod	dar	spolu
knihy	1 369	503	2 349	17	630	4 868
viazané ročníky periodík	294	371	1 036		184	1 885
elektronické médiá					82	82
spolu	1 663	874	3 385	17	896	6 835
periodiká (počet titulov)	32	160	593		16	801 (index 1,93)

Akvizícia ÚK SAV pre ústavy SAV

Typ získania literatúry	kúpa	výmena	Povinný výťahok	dar	spolu
knihy		180			180
periodiká (počet titulov)	67	115	25	9	216

Rozbor prírastku ÚK SAV kníh podľa odborov

Všeobecnosti	268	Prírodné vedy	324
Filozofia, psychológia	374	Lekárske vedy	203
Náboženstvo, teológia	379	Technika, priemysel	150
Sociológia, štatistika	259	Poľnohospodárstvo	80
Politika, ekonómia	735	Urbanizmus, architektúra	61
Právo, verejná správa starostlivosť	292	Výtvarné umenie	305
Vojenstvo	67	Hudba, divadlo, film	120
Školstvo, pedagogika	214	Literárna veda	119
Etnografia	64	Literárne texty	649
Jazykoveda	259	Geografia	167
Matematika, fyzika	171	Dejiny, biografie	641

Na **nákup klasických knižničných dokumentov** do fondu ÚK SAV (knihy, periodiká) bolo celkovo v roku 2006 vynaložených **4 686 tis. Sk**, z toho na knihy 1.822 tis. Sk a na periodiká 2 864 tis. Sk.

Napriek priaznivej finančnej bilancii a účelovej dotácii 500 tis. Sk na nákup dokumentov podľa výberu ústavov III. oddelenia vied, v porovnaní s rokom 2005 ÚK SAV kúpila v roku 2006 o 466 monografií menej. Je to spôsobené tým, že sa menej kupovala lacnejšia česká a slovenská literatúra a viac zahraničná literatúra a viacväzkové zahraničné encyklopédie.

V oblasti **medzinárodnej výmeny publikácií** získala knižnica od 209 výmenných partnerov 683 kníh (z toho 180 pre ústavy) 275 titulov periodík (z toho 115 titulov pre ústavy) v hodnote **2 105 tis. Sk.** Knižnica získala 4 nových výmenných partnerov:

- Narodna Biblioteka Ukrajiny, Ukrajina
- Dokumentationstelle f. Ost-und Mitteleuropäische Literatur, Rakúsko
- Center for Transylvans Literatur, Rumunsko
- Chinese University od Hong Kong, Čína.

Vklad ÚK SAV do výmeny bol 479 tis. Sk, z toho 55 tis. Sk za monografie, 366 tis. Sk za nákup a zasielanie seriálových publikácií, 8 tis. Sk za colné poplatky (DPH) a 50 tis. Sk za poštovné za odoslané dokumenty. Ekvivalencia v prospech SAV predstavuje sumu 1 624 tis. Sk.

Výmenní partneri podľa krajín, získané dokumenty

Krajina	Výmenní partneri	dodávajúci časopisy	získané časopisy	získané monografie
1. Nemecko	28	24	11	91
2. USA	26	20	28	95
3. Poľsko	19	18	1	52
4. Japonsko	14	14	17	11
5. Maďarsko	14	10	6	2
6. Veľká Británia	13	12	19	15
7. Rakúsko	12	11	6	42
8. Chorvátsko	9	7	5	2
9. Rusko	7	5	61	79
10. Slovinsko	7	5	1	16
11. Francúzsko	5	4	3	0
12. Belgicko	3	1	1	1
13. Srbsko & Č.Hora	7	4	1	127
14. Česká republika	4	4	63	48
15. Švajčiarsko	4	3	4	1
16. Taliansko	4	4	1	0
17. Dánsko	3	2	0	1
18. Fínsko	3	2	3	6
19. Austrália	1	1	2	0
20. Kanada	2	2	7	0
21. Macedónsko	2	0	0	12
22. Rumunsko	3	2	0	15
23. Španielsko	2	2	1	0

24. Švédsko	2	2	2	0
25. Taiwan	2	2	1	0
26. Bulharsko	1	1	7	0
27. Bosna a Hercegovina	1	0	0	1
28. Čína	2	2	1	2
29. Filipíny	1	0	0	0
30. Holandsko	1	1	1	0
31. Kórea	1	0	0	0
32. Nórsko	1	0	0	15
33. Ukrajina	3	1	12	46
34. Venezuela	1	0	0	1
35. Grécko	1	0	0	1
Celkom	209	166	265	683

ÚK SAV nadobudla cenné **dary**: 630 kn. j. monografií a 82 CD nosičov celkovej hodnoty 730 tis. Sk a 25 titulov periodík (z toho 9 pre ústavy SAV) v hodnote 158 tis. Sk od rozličných darcov z celého sveta. Celková hodnota darov predstavuje finančnú čiastku 888 tis. Sk.

Najvýznamnejší darcovia kníh:

- World Bank	- 180 j.	v hodnote	145.650,- Sk
- NATO ASI Series	- 68 j.		348.128,-
- International Monetary Fund	- 54 j.		43.345,-
- p. Bilčík	- 35 j.		7.150,-
- ÚP SAV	- 32 j.		6.190,-
- ÚK FFUK	- 25 j.		4.800,-
- Thyssen Stiftung	- 22 j.		87.440,-
- p. Sedová	- 22 j.		4.640,-

Najvýznamnejší darcovia periodík:

- Social Research (JDP)	- 4 tituly	65.300,-
	- 6 titulov pre ústavy	25.000,-
- American Heart Association	- 4 tituly	48.400,-

Celkový počet monografií, ktoré vydavatelia zaslali ÚK SAV ako **povinný výtlačok**, bol 2 349 kn. j.. Do základného fondu ÚK SAV sa zaradilo 1 019 profilových vedeckých publikácií, neprofilové dokumenty v počte 1 330 boli spracované pre online katalóg a sú uchovávané s osobitnou signatúrou PV. Počet titulov povinných výtlačkov seriálových publikácií je 593.

1.B Spracovanie fondov

Získaný prírastok knižničného fondu sa zapisoval zo základnej odbornej evidencie, následne vecne spracovával (klasifikácia podľa MDT, predmetové heslá) a katalogizoval. Počas celého roka sa priebežne realizovala aj retrokatalogizácia, teda elektronické spracovanie starších dokumentov, a import a export záznamov do Súborného katalógu slovenských knižníc – časť seriály.

Spracovanie monografií sa realizovalo výlučne v systéme VIRTUA a vo formáte MARC21.

Celkom bolo v ÚK SAV v procese elektronickej katalogizácie v roku 2006 spracovaných 9 793 záznamov, z toho

- 5 901 záznamov o prírastkoch monografií,
- 2 301 záznamov o prírastkoch viazaných ročníkov periodík (z toho 1 885 záznamov z katalogizácie pre ÚK SAV, 153 záznamov periodík z retrokatalogizácie a 263 záznamov o periodikách pridelovaných ústavom),
- v rámci retrokatalogizácie monografií 1 591 záznamov.

Podľa MDT sa oklasifikovalo 4 540 dokumentov.

V online katalógoch knižnice sa zrevidovalo cca 10 000 záznamov v katalógu seriály.

V oblasti práce s historickými dokumentmi sa pokračovalo v spracovávaní Veľkej teologickej knižnice v rozsahu 2 044 záznamov.

Okrem budovania vlastných katalógov ÚK SAV aktívne prispievala aj do **Súborného katalógu knižníc v SR** – časť periodiká.

Oddelenie periodík aktualizuje záznamy o dochádzajúcich tituloch periodík, dopĺňa záznamy o starších tituloch ÚK SAV, pričom redakciu robí aj o periodických tituloch, ktoré sa pridelujú na ústavy. Editácia sa takto urobila v 841 záznamoch, pridaných bolo 365 holdingových záznamov a 13 bibliografických záznamov bolo novovytvorených pre SKK.

1.C Ochrana a uchovávanie fondov

Činnosti na úseku ochrany a uchovávania fondov ovplyvnilo nové prerozdelenie činnosti zamestnancov, ktorí obsluhujú sklady a striedajú sa v dvojzmennej prevádzke na dvoch pracoviskách. Nový knižničný systém umožňuje tlač výpožičných žiadaniek na dokumenty priamo v skladoch, realizácia výpožičky je však možná len po opatrení dokumentu čiarovým kódom, ktorý obsahuje údaje o knižnici. Pred a následne po opätovnom otvorení knižnice pre verejnosť bolo takto označených a do systému nasnímaných cca 48 tis. monografií.

Po realizácii rekonštrukcie na Klemensovej a po zariadení novými kovovými regálmi bol postavený a uložený fond monografií v suteréne budovy. Súbežne plynul čas, počas ktorého boli dohľadávané pri revíziách chýbajúce tituly.

V oblasti digitalizácie starých a vzácných tlačí boli zdigitalizované 4 zväzky Belovych Notícií. Sprístupňovanie digitálnych dokumentov sa na základe zmluvného vzťahu realizuje aj cez projekt Manuscriptorium.cz, pričom aktívny vklad umožňuje ÚK SAV využívať digitálny obsah všetkých participujúcich organizácií.

3. Služby

Knižnica od 1.4.2006 poskytovala už v plnom rozsahu knižnično-informačné služby širokej čitateľskej verejnosti. Pre vedeckých pracovníkov SAV popri základných službách aj špeciálne služby, napr. medzinárodnú medziknižničnú výpožičnú službu, dlhodobé výpožičky, sprístupňovanie vonkajších elektronických informačných zdrojov, pridelovanie periodík získaných medzinárodnou výmenou, rešeršné služby, metodické služby a konzultácie.

Napriek rozšíreniu počtu výpožičných hodín pre verejnosť na Klemensovej ulici – denne 8.00 – 19.00 h – sa reálna návštevnosť knižnice v počiatočných mesiacoch zvyšovala pomaly. Obmedzenie počtu návštev ako ukazovateľa činnosti je však dôsledkom pozitívnej zmeny vo vzťahu k používateľom: VIRTUA, ako aj naskenovanie lístkového katalógu, umožňuje online zadávanie žiadaniek registrovanému používateľovi zo vzdialeného miesta, teda nemusí fyzicky knižnicu navštíviť pri objednaní dokumentu, iba pri jeho preberaní.

2.A Čitatelia a návštevníci

ÚK SAV podľa oficiálnej štatistiky v rámci projektu KIS3G registrovala celkom k 31.12. 9 264 používateľov s platným čitateľským preukazom, z toho **3 065 aktívnych** (index 1,04), ktorí počas roka realizovali v systéme výpožičnú transakciu. Počet návštevníkov dosiahol spolu počet **30 295** (index 0,75). Z toho počet návštevníkov, ktorí využívali internetové služby, bol 5 586.

Internetová stránka www.kis3g.sk, cez ktorú sa vstupuje do online katalógu monografií ÚK SAV, evidovala takéto vstupy do ÚK SAV:

	Počet zobrazení	počet návštevníkov
Január	-	-
Február	498	60
Marec	3950	1105
Apríl	4532	1706
Máj	4336	1776
Jún	3217	1203
Júl	2245	849
August	2522	948
September	4286	1744
Október	7580	3168
November	7581	2663
December	4700	1759
Spolu	45 447	16 981

Domovskú stránku www.uk.sav.sk navštívilo v roku 2006 **38 374** používateľov internetu:

Január	2380
Február	2402

Marec	3856
Apríl	3441
Máj	4134
Jún	3714
Júl	2747
August	2548
September	3610
Október	4908
November	4808
December	3960

Priemerná denná návštevnosť počas plnej prevádzky knižnice v celej ÚK SAV bola 166 návštevníkov.

	Návštevníci do 31.8.2005	Návštevníci 2006	Výpožičky do 31.8.2005	Výpožičky 2006
Požičovňa	28 271	22614	46848	33061
Študovňa	10 051	6787	2925	1691
Periodiká	1761	557	9146	4547
Lyceálna	382	337	1860	376
SPOLU	40 465	30 295	60 779	39 675

2.B Výpožičné služby

Celkový počet **výpožičiek** realizovaných prostredníctvom knižnice bol **39 675** (index 0,65). Z hľadiska výkonov zamestnancov knižničných skladov je treba popri sledovaní počtu výpožičiek brať do úvahy aj skutočnosť, že používatelia si počas roka objednali a nevyzdvihli 883 kníh. Počet negatívne vybavených žiadaniek bol 185, čo je 0,6% z celkového počtu žiadaných dokumentov.

Počas celých výpožičných hodín v knižnici sa zabezpečovala dvojzmenná prevádzka v študovni, výpožičnom oddelení a skladoch na Klemensovej ulici a denná retrokatalogizácia v oddelení dopĺňovania a spracovania fondov.

výpožičky celkom 2005	výpožičky celkom 2006	Index 2006 /2005	z výpožičiek celkom		z výpožičiek celkom	
60 779	39 675	0,65	absenčné	prezenčné	monografie	periodiká
			35187	4 488	33 967 + 264 rukopisy	5 444

Medziknižničné výpožičné služby

M V S				M M V S			
iným knižniciam		z iných knižníc		iným knižniciam		z iných knižníc	
2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
395	565	86	59	9	11	517	335

V rámci medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) do ÚK SAV došlo celkom 696 žiadaniek, z ktorých bolo kladne vybavených 565; do iných knižníc bolo zo strany ÚK SAV odoslaných 81 žiadaniek na dokumenty, ktoré knižnica nemá vo svojom fonde, z čoho bolo kladne vybavených 59. Pasívna medzinárodná medziknižničná výpožičná služba (MMVS) prevažovala nad aktívnou. ÚK SAV odoslala do zahraničných knižníc 419 požiadaviek, doručených bolo 335 dokumentov; iné knižnice nás požiadali o 14 výpožičiek, pričom sme kladne vybavili 11. Vybavovaniu MMVS predchádzalo overovanie správnosti citácií.

2.C Služby z elektronických informačných zdrojov, rešerše

Ako celoakademickú úlohu ÚK SAV zabezpečovala prístup k týmto vonkajším elektronickým informačným zdrojom (cca 35 660 titulov plnotextových periodík, 18 115 titulov abstraktových periodík) – online databázam:

- **American Physical Society** – plnotextová databáza periodík zameraná na fyzikálne vedy
- **Blackwell** – multiodborová plnotextová databáza periodík
- **CAB Abstracts** – bibliografická časopisecká databáza, zameraná na poľnohospodárske, lesnícke a environmentálne vedy
- **Current Contents Connect** – multiodborová bibliografická časopisecká databáza, prístupná v rámci Web of Knowledge
- **EBSCO** – multiodborová databáza, čiastočne plnotextová, čiastočne abstraktová
- **Institute of Physics IOP** – časopisecká plnotextová databáza: fyzika a súvisiace vedy
- **JSTOR** – archívna plnotextová databáza, prevažuje spoločenskovedné zameranie
- **Journal Citation Reports** – bibliografická scientometrická databáza, prístupná v rámci Web of Knowledge
- **ProQuest 5000 International + Medline** – plnotextová časopisecká databáza s miernou prevahou spoločenských vied + zameranie na medicínu a súvisiace vedy
- **ScienceDirect** – multiodborová kolekcia plnotextových časopisov vydavateľstva Elsevier Science
- **Springer Link + Kluwer** – vydavateľstvá Kluwer a Springer sa v roku 2005 zlúčili a obe časopisecké kolekcie teraz prezentuje jedna databáza - Springer Link. Zameranie je multiodborové
- **Wiley Interscience** - multiodborová plnotextová databáza periodík s prevahou medicínskych vied
- **Web of Science** – multiodborová bibliografická a citačná databáza, dostupná v rámci Web of Knowledge
- **Slovenská národná bibliografia** – CD ROM za roky 1900 – 30.11. 2004
- **EZB** - časopisecký portál voľne dostupných časopisov na internete (abstraktových aj plnotextových) + prepojenie na tituly časopisov licencovaných plnotextových databáz.

V roku 2006 boli z tohto prehľadu pre vedeckých pracovníkov SAV predplatené dve databázy ako nové: **IOP** – databáza zameraná na fyzikálne vedy a databáza **ProQuest 5000 International + Medline**, ktorá je multidisciplinárna, ale s dôrazom na medicínske vedy (Medline).

Okrem licencovaných prístupov vyššie uvedených databáz, ÚK SAV sprostredkovala skúšobný prístup do viacerých online zdrojov:

- Bentham Science Publisher, AiB, 1.2 – 23.2. 2006
- Encyclopedia of biomedical Engineering (Wiley), Suweco, 2.5. – 2.6. 2006
- Contemporary Authors, Thomsom Gale, 5.4.- 30.4. 2006
- Food Chemical Codex: 12.7. – 26.7.2006
- Science AAA – posledné 3 týždne júla 2006
- Science AAA - od 20.9 do 20.10. 2006
- Business Source Complete - od 20.10. do 31.12. 2006
- Britanica online – Encyclopaedia Britanica – od 10.11. do 15.12. 2006
- Factiva – od 1.12. do 22.12. 2006

Celoročne trvajúce trialy:

- SCOPUS
- Future Drugs

Veľkú pozornosť knižnica venovala skúšobným prístupom k nadstavbovým nástrojom na manažment EIZ, ako sú: **RefWorks, HAN a Serial Solution**. Na základe odozvy ústavov, resp. všeobecnej požiadavky, ktorá korešponduje s projektom e-SAV, ÚK SAV zabezpečila HAN, ktorý umožňuje po autentifikácii registrovaným používateľom prístup k licencovaným EIZ z iných IP adries, ako sú IP adresy SAV, čo vítajú predovšetkým vedeckí pracovníci pracujúci v partnerských inštitúciách v zahraničí alebo doma.

Celý rad elektronických informačných zdrojov, v prevažnej miere plnotextových, v ktorých si pracovníci SAV rešeršujú sami, mali mimoakademickí používatelia k dispozícii v časopiseckej čitárni na Dúbravskej ceste 9 a v študovni na Klemensovej ulici.

Uvedené zdroje využívajú zamestnanci SAV priamo z vlastných pracovných staníc, pričom ÚK SAV im poskytuje predovšetkým konzultačné služby.

Rešeršné služby knižnica z tohto dôvodu realizovala len výnimočne, na požiadanie pre vedeckých pracovníkov alebo KIS SAV. V roku 2006 sa vyhotovilo zo spomínaných databáz 50 strojových rešerší (z nich 45 citačných a 5 tematických).

Ku kvalite služieb EIZ prispieva prelinkovanie Google Scholar s plnotextovými časopismi EBSCO a zaraďovanie licencovaných časopisov SAV do databázy **EZB** Elektronische Zeitschriftenbibliothek, ktoré knižnica zabezpečuje priebežne.

Štatistika z jednotlivých elektronických databáz:

Databázy:	Full text	Search
APS	9.010	-
Blackwell	22.689	-
CAB Abstracts	-	458
Current Contents Connect	-	12.642
EBSCO	7.408	21.904
IOP	5.274	-
JSTOR	7.803	5.933
Journal Citation Report	-	15.731
ProQuest 5000 International	1.874	3.360
Science Direct	89.617	52.730
SCOPUS		29.167
Springer Link + Kluwer	7.771	-
Web of Science	-	123.126
Wiley	7.491	2.290
SPOLU:	154.753	267.341

Z uvedeného prehľadu o využití elektronických databáz je zrejmá vysoká využiteľnosť vlozenej investície. Za **elektronické informačné zdroje** sme v roku 2006 (spravidla ako predplatné na rok 2007) uhradili **3 553 tis. Sk.**

2.D Konzultačné služby

Zamestnanci knižnice poskytli používateľom spolu 8 733 informácií a konzultácií, z toho väčšina bola realizovaná online. V tomto počte nie je

zahrnutá stála konzultačná služba, ktorú ÚK SAV realizovala počas výpožičných hodín na Klemensovej ulici v používateľských priestoroch, aby uľahčila získavanie informácií a dokumentov predovšetkým novým používateľom. V tejto službe sa striedali zamestnanci všetkých oddelení knižnice, vrátane vedenia.

4. Metodická činnosť

Vo vzťahu ku KIS SAV bola najdôležitejšou úlohou knižnice pomoc pri využívaní elektronických informačných zdrojov, poradenstvo pri práci vyplývajúcej z implementácie ADVANCED RAPID LIBRARY v ústavných knižniciach SAV, konkrétne pri evidovaní publikačnej činnosti (EPCA), ako aj pri spracovaní štátnych štatistických výkazov. Metodička pre EPCA pravidelne kontroluje záznamy ústavov v systéme a poskytuje poradenstvo. Knižnica sa zaoberala organizačnými opatreniami na zabezpečenie úplného zberu údajov do databázy EPCA, a to hlavne v súvislosti s prípravou elektronizácie výročných správ v SAV (ELVYS). Participovala na analýze ELVYS pod gesciou Výpočtového strediska a zabezpečovala prípravu vstupných a výstupných formulárov pre spracovanie EPCA cez webové rozhranie.

ÚK SAV **zorganizovala** pre knižnično-informačných pracovníkov SAV:

- „okrúhly stôl“ pri príležitosti ukončenia rekonštrukcie používateľských priestorov ÚK SAV s exkurziou, kde nosnou časťou bola prezentácia nového knižničného systému VIRTUA a inštruktáž k práci s ním,
- individuálne školenia na prácu v ARL v module EPCA (napr. Ústav hudobnej vedy, Arborétum Mlyňany, ústavy v Košiciach),
- 8 školení k používaniu databázy Scopus,
- 3 informačné semináre k používaniu RefWorks s firmou AiB,
- individuálne inštruktáže so zameraním na využívanie e-zdrojov pre používateľov, najmä pre doktorandov SAV.

Uskutočnili sa 4 metodické návštevy (Kabinet výskumu biologickej a sociálnej komunikácie, Fyzikálny ústav, Chemický ústav, Ústav experimentálnej psychológie).

ÚK SAV realizovala a vyhodnotila zber štatistických údajov o činnosti knižníc SAV formou štatistických výkazov v rámci oficiálnych štátnych štatistických zisťovaní, a to aj v elektronickej forme.

V oblasti bibliografickej činnosti sa pripravil podklad do Evidenčného súpisu plánovaných bibliografických prác na Slovensku na rok 2007.

5. Automatizácia knižničných agend

Ťažiskové aktivity knižnice v roku 2006 sa niesli v súlade s uznesením vlády č. 801/2002 k Projektu elektronizácie knižníc SR v znamení prechodu na využívanie knižničného softvéru VIRTUA v rámci projektu KIS3G. V rámci implementácie jednotného knižničného softvéru sme pristúpili k realizácii viacerých úloh v oblasti spracovania dokumentov a následne výpožičných služieb v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou v Martine:

- nastavenia a príprava výstupných zostáv pre upomienky,

- spracovanie SW pre sledovanie žiadaniek po lehote,
- úprava statusu exemplárov na základe revízií skladov,
- technické a softvérové zabezpečenie implementácie VIRTUA (nastavenia IP adres, nastavenia užívateľských prístupov),
- konzultácie so zodpovednými pracovníkmi v SNK.

Knižnica sa podieľala na spracovaní projektu e-SAV, v rámci ktorého je knižnično-informačný systém jedným z reálne fungujúcich subsystémov.

V oblasti digitalizácie starých a vzácnych tlačí zabezpečovalo pracovisko technickú podporu sprístupňovania digitalizovaného obsahu na internete.

Pripravil a na web stránke ÚK SAV sa umiestnil zoznam elektronických časopisov v databázach obstaraných ÚK, ktorý sa priebežne aktualizovali, rovnako zoznam noviniek kníh na internete.

Zabezpečila sa aktualizácia antivírusového programu a realizovala sa prirodzená obmena hardvérového vybavenia knižnice.

Stav inštalovanej výpočtovej techniky:

- počet serverov: 3,
- počet PC: 46, z toho pripojených na internet: 46,
- PC prístupných používateľom: 12, z toho s prístupom na internet: 12.

Na vyradenie je pripravených 27 PC pre zastaralosť a nefunkčnosť.

Spracovanie publikačnej činnosti v systéme ARL module EPCA umožnilo všetkým pracoviskám pracovať v jednotnom prostredí, s možnosťami vystavenia údajov na internete a poskytnutia rôznych výstupných zostáv pre potreby hodnotenia vedeckých pracovníkov a pracovísk.

Niekoľko údajov z analýzy využívania modulu EPCA v KIS SAV však dokumentuje, že zďaleka nie všetky pracoviská si uvedomujú dôležitosť budovania databázy v úplnosti. Knižničný softvér využívajú ústavy pre EPCA a niekoľko ústavov pre katalogizáciu kníh.

Aj preto knižnica pristúpila na základe požiadavky, ktorá sa ukázala pri analýze ELVYS, k obstaraniu webového rozhrania, cez ktoré budú môcť zapisovať vstupne informácie o publikačnej činnosti a ohlasoch všetci zamestnanci SAV. Verifikáciu a editáciu záznamu pred uložením do databázy na internet, bude naďalej musieť zabezpečovať vyškolený odborný pracovník, najlepšie knihovník.

Modul EPCA

Bibliografické záznamy:

- celkový počet záznamov v databáze = 43 767
- počet záznamov vytvorených r. 2005 = 4 226 (33 ústavov)

Publikačná, prednášková a edičná činnosť

V oblasti **edičnej činnosti** knižnica pripravila tieto vydávané tituly:

ČELKOVÁ, Ľudmila (editor). *Adresár knižnično-informačnej siete SAV*. Bratislava : Ústredná knižnica SAV, 2006, 90 s. ISBN 80-88940-13-3

ČELKOVÁ, Ľudmila. *Prehľad doktorských dizertácií obhájených v SAV 1995-2005*.

Bratislava : Ústredná knižnica SAV, 2006.48 s. ISBN 80-88940-12-5

ČELKOVÁ, Ľudmila (editor). *Slovenskí vzdelanci : medailóny vedcov k výstave v Univerzitnej knižnici v Bratislave v dňoch 22.-30.11.2006*. Bratislava : Ústredná knižnica SAV, 2006. 47 s. ISBN 80-88940-14-1

ČELKOVÁ, Ľudmila (editor). *Informačný bulletin ÚK SAV*. Bratislava : Ústredná knižnica SAV, 2006. 2 čísla

Zamestnanci ÚK SAV publikovali celkom 4 monografické diela a 47 príspevkov v odborných knihovníckych a iných periodikách. (**Príloha č. 2: Zoznam publikačnej činnosti**).

Odborná pracovníčka kabinetu rukopisov a starých tlačí Mgr. Ivona Kollárová, PhD. odprednášala na konferencii k 400. výročiu Evanjelického lýcea v Bratislave príspevky na témy: Matej Bel ako vydavateľ a jeho učebnicový program a Sprístupňovanie historických zbierok Lyceálnej knižnice. Zástupkyňa riaditeľa PhDr. Ľudmila Čelková vystúpila na 11. bibliografickej konferencii v Martine s príspevkom o spracovaní dizertačných prác v SAV. Riaditeľka knižnice Mgr. Andrea Doktorová odprednášala hlavný referát o plnení Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva do roku 2006 na celoštátnej konferencii Knižnice 2007 – 2013.

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

V rámci medzinárodnej spolupráce ÚK SAV predovšetkým spolupracuje:

- s 209 výmennými partnermi z 35 krajín sveta,
- so Svetovou bankou (World Bank USA),
- s Medzinárodným menovým fondom (International Monetary Fund),
- so Social Research USA,
- UNRISD Švajčiarsko,
- s dodávateľmi elektronických databáz.

Z poverenia Predsedníctva SAV je knižnica výkonným redakčným pracoviskom európskeho elektronického časopisu akadémii vied krajín V4 „The Central European Journal of the Social Sciences and Humanities“. Počas roka v spolupráci s redakciami zabezpečuje zasielanie anglických abstraktov štúdií, ktoré boli publikované v spoločenskovedných časopisoch SAV, do Varšavy, kde je databáza budovaná (<http://cejsh.icm.edu.pl>).

Na základe bilaterálnych dohôd SAV knižnica prijala dve stážistky (Litva – 2 týždne, Rumunsko - 1 týždeň).

Na vlastné náklady alebo na náklady pozývajúcej strany sa zamestnanci knižnice zúčastnili týchto podujatí:

Krajina	Názov konferencie	Meno pracovníka	Počet dní
Česká republika	Konferencia INFORUM 2006	Eva Králiková	4

SPOLUPRÁCA S INŠTITÚCIAMI

Na Slovensku spolupracuje ÚK SAV najmä s vedeckými a akademickými knižnicami, predovšetkým so SNK a UKB.

ÚK SAV úzko spolupracuje s Katedrou knižničnej a informačnej vedy FF UK, pre ktorú zabezpečila prax 2 študentov a viacero exkurzií poslucháčov.

Ústredná knižnica SAV je kolektívnym členom Slovenskej asociácie knižníc - riaditeľka knižnice je podpredsedníčkou Správnej rady SAK. Zamestnanci sú individuálnymi členmi Spolku slovenských knihovníkov.

AKTIVITY PRE ŠTÁTNE ORGÁNY

Riaditeľka knižnice Mgr. Andrea Doktorová je členkou Ústrednej knižničnej rady a Rozkladovej komisie MK SR, poradných orgánov ministra kultúry.

POPULARIZAČNÉ AKTIVITY

Z poverenia a za účelovej finančnej podpory Predsedníctva SAV knižnica pripravila v rámci Týždňa vedy v priestoroch Univerzitnej knižnice v Bratislave výstavu „**Doctissimi SlovacieV.**“, ku ktorej bol spracovaný aj katalóg.

ÚK SAV participovala na výbere vystavovanej literatúry pre výstavy Akadémia – Jar, Akadémia – Jeseň a v priestoroch na Dúbravskej ceste uskutočnila s Malým Centrom výstavu odbornej zahraničnej literatúry Vedecká kniha 2006.

Odborní pracovníci ÚK SAV sa zúčastňovali na rôznych odborných podujatiach organizovaných na Slovensku do tej miery, pokiaľ im to dovolil finančný rozpočet knižnice.

Andrea Doktorová bola členkou redakčnej rady časopisu ITlib, Ľudmila Čelková členkou redakčnej rady Bulletinu Slovenskej asociácie knižníc a Ivona Kollárová členkou redakčnej rady e-portálu INFOLIB.

Prehľad o zorganizovaných školiaciach podujatiach pre knižničných pracovníkov KIS SAV je uvedený v časti odborná činnosť.

HOSPODÁRENIE ORGANIZÁCIE

Výdavky RO SAV v tis. Sk

Kategória	Posledný upravený rozpočet r. 2006	Čerpanie k 31.12.2006 celkom	z toho:	
			z rozpočtu	z mimoroz. zdrojov
Výdavky celkom	20 243 + 738 zdroj 131	20 242 + 738 zdroj 131	20 242 + 738 zdroj 131	
z toho:				
- kapitálové výdavky	1 026	1 026	1 026	

Kategória	Posledný upravený	Čerpanie k 31.12.2006	z toho:	
	+ 738 zdroj 131	+ 738 zdroj 131	+ 738 zdroj 131	
- bežné výdavky	19 217	19 216	19 216	
z toho:				
- mzdové výdavky	6 280	6 280	6 280	
- odvody do poisťovní a NÚP	2111	2 110	2 110	
- tovary a ďalšie služby	10 790	10 790	10 790	
z toho:				
- výdavky na projekty				
- výdavky na periodickú tlač				
- transfery na vedeckú výchovu				
- bežné transfery spolu	36	36	36	

Rozpočet bežných výdavkov z pôvodných 17 063 tis. Sk bol rozpočtovými opatreniami zriaďovateľa k 31.12.2006 upravený na 19 217 tis. Sk a rozpočet kapitálových výdavkov na 1 026 tis. Sk + 738 tis. z rozpočtu roka 2005, teda ÚK SAV mala spolu rozpočtované výdavky vo výške **20 981 tis. Sk**.

Bežné výdavky dosiahli skutočnosť čerpania 19 216 tis. Sk, z toho bol celý objem čerpaný zo zdroja 111, teda zo štátneho rozpočtu.

Z toho boli poskytnuté účelové prostriedky na zabezpečenie celoakademických úloh vo výške 9 105 tis. Sk, čo je 47,4% z objemu bežných výdavkov. Dotácia na teplo a teplú vodu bola 3,6% z bežných výdavkov a mzdy a odvody spolu 43,6 %. 94,6% z rozpočtu bežných výdavkov teda mala ÚK SAV účelovo viazaných.

Skutočnosť čerpania prostriedkov **na nákup informačných zdrojov** bola spolu (tlačené i elektronické) **8 660 tis. Sk**, na bankové poplatky za úhradu faktúr do zahraničia 9 tis. Sk, na poštovné za dokumenty odosielane v rámci výmeny 49 tis. Sk, na výdavky spojené s realizáciou MVS a MMVS vrátane poštovného 146 tis. Sk, na úhradu poplatkov za klientov VIRTUA a ARL 98 tis. Sk.

Z ostatných prevádzkových nákladov najväčšie čiastky boli vynaložené na úhradu energií, opravu a údržbu budov – realizovali sme prvé dve etapy výmeny okien v budove na Dúbravskej ceste 9, dopravné (denne sa dovážajú dokumenty z dislokovaných skladov) a kancelárske potreby (tonery do kopírokov a tlačiarňí) a stravovanie zamestnancov.

Upravený rozpočet kapitálových výdavkov k 31. 12. 2006 bol 1 026 tis. Sk na stroje a zariadenia.

Kapitálové výdavky stavebné v roku 2006 povodne rozpočtované neboli, ale rozpočtovým opatrením zo zdroja 131 z rozpočtu roka 2005 sme dofinancovali vlnajšiu stavebnú akciu - rekonštrukciu používateľských priestorov ÚK SAV na Klemensovej vo výške 738,4 tis. Sk.

Kapitálové výdavky SZNR boli pôvodne rozpočtované vo výške 186 tis. Sk, počas roka upravované rozpočtovými opatreniami na 1 026 tis. Sk, a to na základe

odporúčania Komisie pre informačné a komunikačné technológie na krytie výdavkov v súlade s projektom e-SAV. Zakúpili PC zostavy do internetovej študovne (351 tis. Sk), server na softvér HAN (39 tis.), softvér HAN na zabezpečenie vzdialeného prístupu k licencovaným elektronickým informačným zdrojom (434 tis.) a multilicencia webového rozhrania ARL pre zber a tvorbu EPCA (202 tis.).

Príjmy RO SAV

Kategória	v tis. Sk	
	Posledný upravený rozpočet r. 2006	Plnenie k 31.12.2006
Príjmy celkom:	234	250
z toho:		
rozpočítované príjmy (účet 19)	234	250
z toho:		
- príjmy za nájomné		
mimorozpočtové príjmy (účet 780)		

Celkové príjmy ÚK SAV v roku 2005 boli **250 tis. Sk**.

Rozpočet príjmov bol v priebehu rozpočtového roka upravený na 234 tis. Sk.

Všetky príjmy ÚK SAV boli príjmami z vlastnej činnosti, z čoho **212 tis. Sk predstavovali poplatky za knižničné činnosti** (registračný čitateľský poplatok, sankčné poplatky, poplatky za kopírovacie služby a za medziknižničné služby) a 5 tis. Sk iné príjmy (refundácia vlašajších výdavkov na CEJSSH z grantu V4 37 tis. Sk, refundácie od dodávateľov 1 tis. Sk).

Podiel: $20\,242\,000 + 738\,000 / 31,20 = 678\,269$

celkové pridelené prostriedky zo štátneho rozpočtu + mimorozpočtové zdroje
prepočítaný počet pracovníkov organizácie

INÉ VÝZNAMNÉ ČINNOSTI

- Mgr. Ivona Kollárová, PhD. z kabinet rukopisov a starých tlačí bola ocenená na súťaži mladých vedeckých pracovníkov, na seminári víťazov prezentovala monografiu Vydavateľa v 18. storočí, okrem toho počas roka realizovala výskum dokumentov z dejín knižnej kultúry 80. rokov 18. storočia, diela vydavateľa a kníhkupca Antona Loweho, príprava štúdie na konferenciu Orbis Helveticorum.
- nadácia Social Research zabezpečila pre ÚK SAV výraznú zľavu na predplatnom 82 titulov zahraničných tlačených periodík na rok 2006 u príslušných vydavateľov, táto spolupráca bude pokračovať aj v roku 2007.
- Počas roka knižnica v spolupráci s hlavným žiadateľom – Slovenskou národnou knižnicou v Martine – zabezpečovala editovanie dokumentov žiadostí vedeckých a akademických knižníc v SR o podporu zo štrukturálnych fondov.

PROBLÉMY A PODNETY PRE ČINNOSŤ SAV

Základné úlohy:

- zabezpečenie informačných zdrojov pre celú SAV a nástrojov na ich manažovanie,
- realizácia nového interiérového a technologického vybavenie používateľských pracovísk na Klemensovej ulici s cieľom vytvoriť infocentrum pre podnikateľskú sféru /financovanie zo štrukturálnych fondov/,
- zabezpečenie podmienok na spracovanie publikačnej činnosti v elektronickej databáze, príprava výstupov pre potreby elektronizácie výročnej správy organizácií, zabezpečenie ineteroperability s websav,
- príprava nového organizačného poriadku a knižničného poriadku, reorganizácia knižničných služieb.

V Bratislave 15. januára 2007

Správu o činnosti organizácie spracovala: Mgr. Andrea Doktorová (02/52921733)